

Sygn. VUa 33/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 września 2016 roku

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim,

Wydział V w składzie:

Przewodniczący: SSO Mariola Mastalerz

Sędziowie: SSO Magdalena Marczyńska

SSO Agnieszka Leżańska

Protokolant: st.sekr.sądowy Marcelina Machera

po rozpoznaniu w dniu 8 września 2016 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z wniosku K. R. (1)

przeciwko Wojewódzkiemu Zespołowi do spraw Orzekania o Niepełnosprawności

w (...) w Ł.

o ustalenie stopnia niepełnosprawności

na skutek apelacji wnioskodawcy K. R. (1) od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 26 maja 2015r. sygn. IV U 131/14

1. **oddala apelację,**

2. **przyznaje adwokat J. H. ze Skarbu Państwa Sądowi Okręgowemu w Piotrkowie Tryb. kwotę 73,80 (siedemdziesiąt trzy 80/100) złotych tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy K. R. (1) z urzędu.**

Sygn. akt V Ua 33/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia z dnia 8 kwietnia 2014 roku, sygn. (...) Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w P. utrzymał w mocy orzeczenie Miejskiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w P. z dnia 6 grudnia w części dotyczącej zaliczenia K. R. (1) do osób o lekkim stopniu niepełnosprawności.

Odwołanie do Sądu od tej decyzji wniósł K. R. (1). W odwołaniu podniósł, że w zaskarżonej decyzji niesłusznie zaliczono go do lekkiego stopnia niepełnosprawności. Wnioskodawca wskazał, że stan jego zdrowia nie uległ poprawie, a przeciwnie pogorszył się, a więc nie było podstaw do orzeczenia lekkiego stopnia niepełnosprawności.

Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o niepełnosprawności w Ł. nie uznał odwołania i wniósł o jego oddalenie. W odpowiedzi na odwołanie podniósł, że zaliczenie wnioskodawcy do lekkiego stopnia niepełnosprawności jest zgodne z obowiązującymi przepisami i jego stanem zdrowia.

Wyrokiem z dnia 26 maja 2015 roku, sygn. akt IV U 131/14 Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim oddalił odwołanie wnioskodawcy.

Podstawę rozstrzygnięcia stanowią następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu Rejonowego:

Wnioskodawca K. R. (1) w 2008 roku przeżył zawał serca – zawał ściany przednio – przegrodowej.

W 2013 roku był hospitalizowany na Oddziale Kardiologii z uwagi na stenokardię. W 2013 roku w trakcie badania echo serca stwierdzono, że wymiary jam serca w normie, istnieją po zawałowe zaburzenia kurczliwości lewej komory w zakresie ściany przedniej i przegrody międzykomorowej z umiarkowaną dysfunkcją lewej komory.

W trakcie próby wysiłkowej w 2013 roku przy obciążeniu 7 (...) uzyskano wynik ujemny.

W badaniu echo serca w 2014 roku stwierdzono poszerzenie lewej komory i lewego przedsionka. Wymiary pozostałych jam serca w normie, zastawki serca prawidłowej budowy, przepływy w normie, odcinkowe zaburzenia kurczliwości pod postacią kinezy przegrody z nieco upośledzoną frakcją wyrzutową lewej komory, zaburzenia funkcji rozkurczowej pod postacią relaksacji, osierdzie bez zmian.

Wnioskodawca skarży się obecnie na szybkie męczenie się, bóle za mostkiem spoczynkowe i wysiłkowe, nadmierną potliwość, bóle kręgosłupa (...), bóle biodra lewego i kolana prawego.

U K. R. (1) stwierdzono:

- nadciśnienie tętnicze utrwalone;
- chorobę niedokrwienną serca;
- stan po zawale ściany przednio – przegrodowej serca z uniesieniem odcinka (...) 2008 roku, leczonym zachowawczo;
- pozawałową dysfunkcję mięśnia lewej komory w okresie wydolności serca;
- zmiany zwyrodnieniowo – dyskopatyczne kręgosłupa (...);
- zmiany zwyrodnieniowe biodra lewego i kolana prawego miernego stopnia bez ograniczeń funkcji stawu.

Z powodu schorzeń kardiologicznych wnioskodawca jest osobą niepełnosprawną w stopniu lekkim.

Schorzenia ortopedyczne i w zakresie narządu ruchu nie powodują niepełnosprawności wnioskodawcy.

Wnioskodawca mieszka sam i prowadzi gospodarstwo domowe. Żona przychodzi mu pomagać. Wnioskodawca zachował samodzielność w zakresie samoobsługi, ograniczoną przy myciu. Wnioskodawca ma problemy z przemieszczaniem się na pieszo na dłuższe odległości, wówczas korzysta z roweru.

Stan faktyczny w przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy ustalił na podstawie opinii biegłych sądowych z zakresu chorób wewnętrznych i kardiologii L. D., z zakresu ortopedii J. B., twierdzeń wnioskodawcy oraz dokumentów zebranych w załączonych aktach Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

Zdaniem Sądu meriti za szczególnie istotne dla rozstrzygnięcia sprawy należy uznać dowody w postaci opinii biegłych i twierdzeń wnioskodawcy.

Sąd Rejonowy zaznaczył, że biegli w sposób szczegółowy opisali schorzenia wnioskodawcy skutkujące uznaniem go za osobę niepełnosprawną z przyczyn kardiologicznych. Biegła kardiolog wskazał, w jakim stopniu stwierdzone schorzenia oddziałują na zdolność jego samodzielnej egzystencji.

Biegły ortopeda stwierdził u skarżącego brak niepełnosprawności z przyczyn ortopedycznych.

Zdaniem Sądu I instancji dla oceny stopnia niepełnosprawności kluczowe znaczenie miały jednakże zeznania wnioskodawcy, w których K. R. (1) szczegółowo wskazał na zakres istniejącej samodzielności i jej ograniczenia.

W ocenie Sądu meriti wnioskodawca, odnosząc się do opinii, w istocie nie zakwestionował wniosków biegłych. Zarzuty wnioskodawcy w istocie nie stanowią merytorycznego zakwestionowania opinii biegłych, a w znacznej mierze odnoszą do subiektywnej oceny stanu jego zdrowia, dostępności świadczeń medycznych oraz jego sytuacji majątkowej.

W ocenie Sądu Rejonowego biegli w sposób spójny i zupełny opisali stan zdrowia wnioskodawcy, potwierdzili wskazane przez wnioskodawcę schorzenia, jednakże ich wnioski co do zdolności do samodzielnej egzystencji są odmienne niż wnioskodawcy. Zatem Sąd I instancji podniósł, że wnioski biegłych są zgodne.

Uzasadniając powyższe Sąd meriti biorąc powyższe pod uwagę uznał ww. opinie jako zupełnie odpowiadające w sposób jasny i logiczny na pytanie Sądu dotyczące niepełnosprawności wnioskodawcy.

Po tak ustalonym stanie faktycznym i dokonaniu oceny materiału dowodowego Sąd Rejonowy stwierdził, że odwołanie jest niezasadne.

Sąd I instancji powołał się na regulację zawartą w art. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. Nr 123 z 1997 r., poz. 776 ze zm.) przedmiotowa ustawa dotyczy osób, których niepełnosprawność została potwierdzona orzeczeniem o zakwalifikowaniu do jednego z trzech stopni niepełnosprawności.

Zgodnie z art. 2 pkt 10 ww. ustawy przez niepełnosprawność należy rozumieć trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.

Sąd meriti nadmienił, że w art. 3 ww. ustawy została zawarta regulacja wskazująca, iż osoba może być niepełnosprawna w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym.

Przywołał przy tym definicje pojęć znacznego, umiarkowanego i lekkiego stopnia niepełnosprawności ustawodawca zamieścił w art. 4 powyższej ustawy. Zgodnie z ustępem pierwszym tegoż artykułu do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Za osobę niepełnosprawną w stopniu umiarkowanym zgodnie z art. 4 ust 2 uważa się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych. Według art. 4 ust. 3 powyższej ustawy osobą niepełnosprawną w stopniu lekkim jest osoba o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

W dalszej części rozważań Sąd I instancji powołał się na ust. 4 powyższego artykułu według, którego ustawodawca wskazał co należy rozumieć przez niezdolność do samodzielnej egzystencji - oznacza to - naruszenie sprawności organizmu w stopniu uniemożliwiającym zaspokajanie bez pomocy innych osób podstawowych potrzeb życiowych, za które uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się i komunikację.

Wedle Sądu Rejonowego w przedmiotowej sprawie ubezpieczony K. R. (1) został zaliczony przez Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ł. do lekkiego stopnia niepełnosprawności. Organ ubezpieczeniowy wskazał, iż stan jego zdrowia mieści się w granicach lekkiego stopnia niepełnosprawności.

Sąd meriti zgodził się z powyższym oraz uznał, że wnioskodawca nie jest osobą niezdolną do samodzielnej egzystencji, a stwierdzone u niego schorzenia nie wyłączają możliwości samoobsługi wnioskodawcy. Sąd I instancji wskazał, że K. R. (1) doświadcza ograniczenia w samoobsłudze, jednakże nie jest ona wyłączona. Wnioskodawca zachował szeroki zakres samodzielności w życiu codziennym przy zaspakajaniu podstawowych potrzeb życia codziennego. Ponadto zdaniem Sądu Rejonowego K. R. (1) nie wymaga stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji, ani częściowej i okresowej pomocy.

Dlatego Sąd I instancji stwierdził, iż w przypadku ubezpieczonego zachodzą niewątpliwie przesłanki do stwierdzenia niepełnosprawności w stopniu lekkim. Nie zaistniały jednak przesłanki zawarte w definicji umiarkowanego i znacznego stopnia niepełnosprawności.

Mając powyższe na uwadze Sąd Rejonowy uznał odwołanie za bezzasadne i podlegające oddaleniu.

Apelację od powyższego wyroku wniósł wnioskodawca zarzucając, że:

- datą powstania niepełnosprawności jest 29 maja 2008 roku, a nie jak według Lekarza Orzecznika Miejskiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w P. dr B. data 1 grudnia 2013 roku. Według skarżącego jest to rażący błąd w ustaleniach świadczący o niezapoznaniu się z historią jego choroby;

- Lekarz Orzecznik ZUS z Oddziału w T. dr L. jednoznacznie stwierdziła, iż datą całkowitej niezdolności do pracy jest dzień 29 maja 2008 roku;

- biegła sądowa dr med. kardiolog M. M. (1) stwierdził w 2011 roku, iż stopień zaawansowania schorzeń wnioskodawcy nie rokuje wyleczenia oraz poprawy stanu zdrowia;

- błędna opinia drugiej biegłej sądowej dr L. D. jest sprzeczna z opinią dr M.. A. wskazał, że jego stan zdrowia nie uległ poprawie;

- w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności z dnia 6 grudnia 2013 roku wskazano, iż nie wymaga on rehabilitacji, podczas gdy co roku musi być poddany rehabilitacji kręgosłupa, stawów biodrowych oraz kolana.

Na podstawie wyżej wymienionych zarzutów strona K. R. wniósł o „rozpatrzenie apelacji” oraz o dopuszczenie dowodu z opinii innych lekarzy biegłych sądowych z zakresu kardiologii i ortopedii.

Na rozprawie apelacyjnej, ustanowiony dla wnioskodawcy pełnomocnik z urzędu poparł złożoną apelację.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego jest prawidłowy albowiem znajduje oparcie zarówno w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, jak i obowiązujących przepisach prawa.

Sąd Okręgowy w pełni aprobuje ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji i przyjmuje je za własne, podziela również wywody prawne zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, nie znajdując żadnych podstaw do jego zmiany bądź uchylecia.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było ustalenie, czy stan zdrowia ubezpieczonego K. R. uzasadnia zaliczenie go do wyższego aniżeli lekki stopnia niepełnosprawności.

Przypomnieć należy, iż art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t. j. Dz.U z 2011, nr 127, poz. 721 ze zm.) wyróżnia trzy stopnie niepełnosprawności : znaczny, umiarkowany i lekki.

Definicje wskazanych stopni niepełnosprawności określone zostały w art. 4 ust. 1-3. ustawy. Stosownie do tej regulacji do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji (ust.1). Do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych (ust.2). Z kolei do do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mającą ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne (ust.3).

Według Sądu Okręgowego, ustalenia Sądu Rejonowego w zakresie zaistniałego stanu faktycznego są prawidłowe. Sąd Rejonowy właściwie przeprowadził postępowanie dowodowe, ocenił wiarygodność i moc dowodów zgodnie ze wskazaniami dyspozycji art. 233 §1 k.p.c, dokonując następnie trafnej wykładni przepisów art. 3 w zw. z art. 4 wymienionej ustawy znajdujących zastosowanie w niniejszej sprawie.

Sąd Okręgowy w pełni podzielił przedstawione przez Sąd pierwszej instancji stanowisko, że w świetle materiału dowodowego zgromadzonego w toku sprawy – a zwłaszcza wobec wniosków zawartych w opinii biegłych lekarzy specjalistów z zakresu kardiologii i neurologii – brak jest podstaw do uznania K. R. za osobę niepełnosprawną w stopniu umiarkowanym. Do ustalenia umiarkowanego stopnia niepełnosprawności nie jest bowiem wystarczające występowanie u ubezpieczonej schorzeń, na które cierpi. Zgodnie z normą art. 4 ust.2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych umiarkowany stopień niepełnosprawności stwierdza się u osoby z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych. Z opinii biegłych jednoznacznie wynika, że stopień nasilenia ograniczenia funkcji układu krążenia oraz narządów ruchu nie powoduje u wnioskodawcy takiego naruszenia sprawności organizmu, które uzasadniałoby zaliczenie go do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.

Sąd Okręgowy stwierdza, iż biegli wyczerpująco i dostatecznie uzasadnili swoje opinie, które poprzedzone zostały analizą dostępnej dokumentacji lekarskiej, w tym wyników specjalistycznych badań, jak też badaniem bezpośrednim wnioskodawcy. Zebrane dane zostały następnie prawidłowo ocenione przez biegłych w kontekście spełnienia przesłanek każdego z trzech zdefiniowanych w ustawie stopni niepełnosprawności, co ostatecznie doprowadziło do konkluzji, iż stopień naruszenia sprawności organizmu wnioskodawcy pozwala zaliczyć go do lekkiego stopnia niepełnosprawności.

Brak zatem było podstaw do przyjęcia, że u wnioskodawcy występuje umiarkowany stopień niepełnosprawności zdefiniowany w art. 4 ust. 2 powołanej wyżej ustawy.

Wskazać należy, iż apelacja wnioskodawcy nie zawiera skonkretyzowanych zarzutów skierowanych przeciwko opiniom biegłych. Analizując zapisy w niej zawarte należy zdaniem Sądu Okręgowego wnioskować, iż stanowi ona wyraz niezadowolenia skarżącego z zaliczenia go jedynie do lekkiego stopnia niepełnosprawności, nie zaś do stopnia umiarkowanego . Dodatkowo wnioskodawca powołuje liczne , jego zdaniem błędy, jakich dopuszczali się lekarze m.in. co do określenia daty powstania niepełnosprawności, co nie prowadzi zdaniem Sądu Okręgowego do wniosku, iż przedmiotem zaskarżenia jest kwestionowanie rozstrzygnięcia o zaliczeniu wnioskodawcy do lekkiego stopnia niepełnosprawności również w części dotyczącej daty powstania tak ustalonego stopnia niepełnosprawności.

Ponadto wskazać należy, iż stosownie do treści art. 383 k.p.c. w postępowaniu apelacyjnym nie można rozszerzyć żądania pozwu ani występować z nowymi roszczeniami, co oznacza, iż postępowanie apelacyjne zawiera pewne ograniczenia w porównaniu z postępowaniem przed sądem niższej instancji.

Zakresem odwołania wnioskodawcy od decyzji Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w (...) w Ł. z dnia 8 kwietnia 2014 r. – jak wynika wprost z treści odwołania (k.2) - było wyłącznie rozstrzygnięcie o zaliczeniu do lekkiego stopnia niepełnosprawności, nie były nim natomiast objęte pozostałe elementy decyzji, w tym data ustalonego stopnia niepełnosprawności. W granicach tak określonego zakresu zaskarżenia rozstrzygał Sąd Rejonowy, prowadząc w tym kierunku postępowanie dowodowe.

W świetle powyższego Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw aby na etapie postępowania apelacyjnego rozstrzygać w kwestii prawidłowości orzeczenia zawartego w zaskarżonej decyzji co do daty powstania ustalonego lekkiego stopnia niepełnosprawności.

Z przytoczonych wyżej względów oraz z mocy art. 385 k.p.c. orzeczono o oddaleniu apelacji.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej rozstrzygnięto na podstawie § 2 i § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013r., poz. 461 z póź. zm.).